باسمه تعالی

جای مهر

اداره آموزش و پرورش منطقه ۴ تهران

دبیرستان هیأت امنایی دخترانه چهارده معصوم (ع) متوسطه دوم

نام و نام خانوادگی:
کلاس:
شماره صندلی:
نام دبیر:

امتحان: فارسی۳ پایه: دوازدهم رشته : ریاضی – تجربی – انسانی

امتحانات: نوبت اول
تاریخ امتحان : ۱۰/۴ / ۱۴۰۲
مدت زمان : ۷۵ دقیقه
تعداد صفحات : ۴ صفحه

ردیف	فرزندان خوبم بایاد خدا وذکرصلوات برپیامبر مهربانی ها و خاندان مطهرش به سؤالات زیر بادقت پاسخ دهید.	بارم
الف	**قلمرو زبانی**	۷
۱	**معنای واژگان مشخص شده را بنویسید.** الف) ای عزیز به خدا رسیدن فرض است. ب) من نه آنم که دگر گوش به تزویرکنم .	۰/۵
۲	**برابر معنایی واژه مشخّص شده در بیت « هیچ نقّاشت نمی بیند که نقشی برکند / وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای » در کدام گزینه آمده است؟** الف) دلم همچون قلم آمد در انگشتان دلداری / که امشب می نویسد زی نویسد باز فردا ری . ب) سرانگشت تحیّر بگزد عقل به دندان / چون تأمّل کند این صورت انگشت نما را .	۰/۲۵
۳	**عبارتِ زیر، در توضیح کدام اصطلاح آمده‌است؟** «کمال توجّه بنده به حق و یقین بر اینکه خداوند در همهٔ احوال، عالِم بر ضمیر اوست.» الف) انبساط ب) مراقبت پ) معاملت ت) مکاشفت	۰/۲۵
۴	**با توجّه به واژه های داخل کمانک نقطه چین را کامل کنید .** الف) مردی که حوزه حکمت او همیشه گرم بود ؛ تمایل نداشت تا عمر را به تنهایی ..... (بگزارد – بگذارد). ب) تا وارهی از دم (سطوران – ستوران) پ) همه به هم ..... زدیم .(ذل – زل) و در میان حیرت اسیر دشمن همراه حاجی از ته دل خندیدیم.	۰/۷۵
۵	**در عبارات زیر ، نادرستی املایی وجود دارد، آن را بیابید و شکل درست آن را بنویسید.** الف) هنگام چریق آفتاب در شهر سیرجان اتراق می کردیم. ب) لب و دندان ثنایی همه توحید تو گوید . پ) گمان می کند به غایت الغصوی مقصود خود رسیده است.	۰/۷۵
۶	**در متن زیر واژگان با املای نادرست را بیابید و شکل درست آن را بنویسید.** عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف که ما عبدناک حقّ عبادتک و واصفان هلیهٔ جمالش به تحیّر منصوب که ما عرفناک حقّ معرفتک.	۰/۵
۷	**کاربرد معنایی « را » در کدام نمونه با کاربردش در عبارت: « فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد.» یکسان است ؟** الف) گفت باید حد زند هوشیار مردم مست را . ب) دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. پ)کان سوخته را جان شد و آواز نیامد .	۰/۲۵
	ادامه در صفحه دوم	

www.kanoor.ir

۸	**درست یا نادرست بودن گزاره های زیر را تعیین کنید .** الف) در مصراع « بنشین به یکی کبود اورند» "کبود اورند" یک تر کیب وصفی است. ب) در مصراع « مست گفت : ای دوست این پیراهن است افسار نیست » نقش " این " صفت اشاره است . پ) در مصراع « در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست » واژه « جای » مسند است .	۰/۷۵
۹	**نوع حذف فعل « لفظی و معنایی » را بنویسید .** الف) گر بنوازی به لطف ور بگذاری به قهر حکم تو بر من روان زجر تو بر من رواست . ب) خجل آن کس که رفت و کار نساخت کوس رحلت زدند و بار نساخت	۰/۵
۱۰	**نقش ضمایر پیوسته را که در عبارت و بیت زیر، مشخّص شده، بنویسید.** الف) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهرِ دل‌بند. ب) بازش بخواند ؛ باز اعراض فرماید .	۰/۵
۱۱	**نوع دستوری و معنای واژه « نیست » را در گزینه ها بررسی کنید ؟** الف) بمیرد هر آن کس که زاید درست شود نیست چونان که بود از نخست . ب) گفت: « آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه گفت در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست.	۱
۱۲	**با توجّه به عبارت « آسمان کویر، این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هر گاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم، ناله های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می شنوم.»** الف) در عبارت بالا یک مضافٌ الیهِ مضافٌ الیه و یک صفتِ مضافٌ الیه بیابید و مشخّص کنید. ب) یک نقش تبعی بیابید و نوع آن را تعیین کنید .	۱
ب	**قلمرو ادبی**	**۵**
۱۳	**هر یک از ابیات ستون الف به کدام گروه ستون ب مرتبط است ؟ در قسمت ب یک مورد اضافی است ؟** گروه الف / گروه ب الف) تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند — ۱- استعاره ب) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ — ۲- اسلوب معادله پ) همّتم بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نوسفرم — ۳- تناقض ت) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایّام پریشانی بپرس — ۴- حسن تعلیل ۵- ایهام	۱
۱۴	**آرایه ادبی به کار رفته در قسمت های مشخص شده ی ابیات و عبارت زیر را بیابید و بنویسید .** الف) نی حریف هر که از یاری برید / پرده هایش پرده های ما درید . ب) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس ، هم چو من است . پ) بدان که از جمله نام های حسن یکی « جمال» است و یکی « کمال» .	۱/۵
۱۵	**در گزینه های زیر آرایه های « مجاز » و « ایهام » را بیابید و بنویسید .** الف) با محتسبم عیب مگویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است . ب) به یاران گفت کز خاکی و آبی ندیدم کس بدین حاضر جوابی	۰/۵
	ادامه در صفحه سوم	

www-kanoon.ir

باسمه تعالی

جای مهر

اداره آموزش و پرورش منطقه ۴ تهران

دبیرستان هیأت امنایی دخترانه چهارده معصوم (ع) متوسطه دوم

نام و نام خانوادگی:
کلاس:
شماره صندلی:
نام دبیر:

امتحان: فارسی۳ پایه: دوازدهم رشته : ریاضی – تجربی – انسانی

امتحانات: نوبت اول
تاریخ امتحان : ۱۰/۴ / ۱۴۰۲
مدت زمان : ۷۵ دقیقه
تعداد صفحات : ۴ صفحه

۱۶	**نویسندهٔ آثار« تمهیدات » و « مثل درخت ، در شب باران » به ترتیب چه کسانی هستند؟** الف) شهاب الدین سهروردی- شفیعی کدکنی ب) عین القضات همدانی - سیّد مهدی شجاعی پ) شهاب الدین سهروردی-عیسی سلمانی لطف‌آبادی ت) عین القضات همدانی – م. سرشک	۰/۲۵
۱۷	**جای خالی را کامل کنید .** الف) به غزل هایی که محتوای آنها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است ..... می گویند. ب) شعر «دماوندیه» در قالب..... توسط ..... .سروده شده است.	۰/۷۵
۱۸	**الف) شکل درستِ بیتی را که مصراع نخستِ آن، نادرست است، بنویسید.** «بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود در راه ذوالجلال چو بی پا و سر شوی گر در سرت هوای وصال است حافظا باید که خاکِ درگهِ اهلِ هنر شوی» ب) جاهای خالی را کامل کنید. پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند /	۱
پ	**قلمرو فکری**	**۸**
۱۹	**مفهوم مشترک بیت و عبارتِ زیر را بنویسید:** « بی عشق زیستن را جز نیستی، چه نام است؟ / یعنی اگر نباشی، کار دلم تمام است » « حیات از عشق می‌شناس و ممات بی عشق می‌یاب».	۰/۵
۲۰	**هریک از مفاهیم مذکور در ستون «ب»، مربوط به کدام‌یک از ابیاتِ ذکرشده در ستون «الف» است؟** الف) نی حدیث راه پرخون می کند / قصّه های عشق مجنون می کند ب) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد . پ) بگفتا: «دل ز مهرش کی کنی پاک؟» / بگفت: «آن‌گه که باشم خفته در خاک» ت) من که هرآنچه داشتم، اوّل ره گذاشتم / حال برای چون تویی، اگر که لایقم، بگو ب: ۱) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق ۲) پاک‌بازی عاشق ۳) دشوار بودن راه عشق ۴) پایداری در عشق	۱
۲۱	**با توجّه به ابیات زیر، درستی و نادرستی گزینه ها را تعیین کنید .** « تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند » الف) ترک تعلّقات دنیا (.....) ب) بلندی و رفعت کوه دماوند (.....) پ) پرهیز از انسان های پلید و ستمگر (.....)	۰/۷۵
۲۲	**مصراع « چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان » چه مفهومی دارد؟**	۰/۵
	ادامه در صفحه ۴	

www.kanoon.ir

	دبیرستان چهارده معصوم فارسی ۳ پایه دوازدهم	
۲۳	**مقصود از «مردمِ صاحب‌قلم» در بیت زیر، چه کسانی است؟** « در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت»	۰/۲۵
۲۴	**بیت « هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت » به کدام فضلیت اخلاقی اشاره دارد؟**	۰/۵
۲۵	**با توجّه به ابیات مفاهیم رشوه دادن و بی بند و باری عاملین حکومتی به ترتیب از کدام گزینه ها دریافت می شود؟** الف) گفت : نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت : والی از کجا در خانه خمّار نیست . ب) گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت : کار شرع کار درهم و دینار نیست.	۰/۵
۲۶	**ابیات و عبارات را به نثر روان بنویسید .** الف) محرم این هوش جز بیهوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست. ۱ ب) این مدّعیان در طلبش بی خبران اند کان را که خبر شد خبری باز نیامد . ۰/۵ پ) آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است. ۰/۵ ت) یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده. ۱ ث) وصول به حُسن ممکن نشود الّا به واسطهٔ عشق. ۰/۵ ج) چون من در آن حضرت رسم و تاب آفتاب آن جمال بر من زند. ۰/۵	
جمع	**فرجامتان نیک باد**	**۲۰**